

1.1.2.4. Komunalna infrastruktura

a) Prometni sustav

Područje općine Čačinci svojim prometno-zemljopisnim položajem predstavlja sastavni dio spoja istočnog i zapadnog dijela Hrvatske.

a1) Cestovni promet

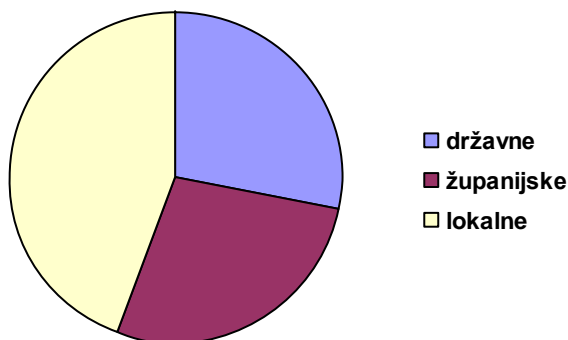
Područjem Općine prolazi državna cesta D-2 koja povezuje Varaždin i Osijek, i županijske ceste ŽC 4069 Slatinski Drenovac-Vojlovica i ŽC 4062 Čačinci-Bukvik, čije su vrijednosti umanjene radi nedostatka asfaltnog kolnika na dionici Bukvik-Donja Pištana-Orahovica.

Sva naselja u Općini povezana su lokalnim cestama s općinskim središtem i međusobno.

Tablica 29. Gustoća mreže u odnosu na površinu i broj stanovnika

Kategorija ceste	km	Gustoća cestovne mreže	
		km/1.000 km ²	km/1.000 stanov.
Državna	17,44	120,26	5,27
Županijska	16,91	116,60	5,11
Lokalna	27,51	189,70	8,32
Ukupno:	61,86	426,56	18,70

Izvor podataka: Uprava za ceste Virovitičko-podravске županije

Grafikon 5. Odnos državnih, županijskih i lokalnih cesta u km

Poboljšanje stanja cestovne prometne infrastrukture je jedan od glavnih prioriteta.

a2) Željeznički promet

Željeznički promet ima vrlo dugu tradiciju i njegova je uloga u sveukupnom razvoju ovog područja vrlo značajna.

Prostorom Općine prolazi željeznička pruga Dalj-Osijek-Koprivnica-Varaždin, željeznička pruga I reda.

Osiguranje pruga i kolodvora signalno-sigurnosnim uređajima je ili tehnološki zastarjelo ili ga uopće nema. Cestovni putni prijelazi u razini (CPR) poseban su problem na prugama i cestama sjeverozapadne Hrvatske. Pogotovo se to odnosi na pruge s velikim brzinama (Koprivnica-Osijek), koja prolazi ovim područjem.

a3) Zračni promet

Na području Općine postoji jedno poljoprivredno letjelište, između Čačinaca i Paušince.

a4) Pošta i telekomunikacije

Neposredni kontakt u pružanju poštanskih usluga vrše osnovne poštanske jedinice - poštanski uredi.

Poštanski ured nalazi se samo u naselju Čačinci.

Tablica 30. Poštanski uredi u Općini

Naselje	Položaj
Čačinci	33 514 naselje Čačinci., Trg F. Tuđmana 1a

Izvor podataka: HP-Hrvatska pošta d.d.

a5) Telekomunikacije

T-com se opredijelio za najsuvremeniju tehnologiju s AXE centralama upravljanim snažnim računalima i udaljenim pretplatničkim stupnjevima (UPS).

Osim mobilnih mreža T-mobil, na području Općine razvijena je i GSM mreža VIPnet.

Svako domaćinstvo ima mogućnost postati korisnik telekomunikacijskih usluga.

b) Vodoopskrba i odvodnja

b1) Vodoopskrba

Razvitak vodoopskrbnog sustava i proširenje vodovodne mreže jedan je od prioritarnih zadataka jedinica lokalne samouprave. Vodoopskrbom su obuhvaćena dva naselja Čačinci i Bukvik. Stanje opskrbljenosti vodom nije zadovoljavajuće.

Tablica 31.

Naselje	Dužina mreže	Broj korisnika	Novi prikljucci
Bukvik	4.500 m	25	25
Čačinci	23.000 m	421	50
UKUPNO:	27.500	446	75

Izvor podataka: Papuk d.o.o. Orahovica

Na području općine Čačinci do sad ima ukupno postavljeno 27.500 m distributivne vodovodne mreže, od toga cca 20.000 m $\varnothing 110$ i 7.500 m $\varnothing 63$, te regionalni spojni cjevovod Čačinci-Orahovica dužine 4.120 m $\varnothing 280$ i spojni cjevovod Bukvik-Čačinci 1520 m.

Za vodoopskrbu se koristi izvorište vode «Fatovi» Orahovica, sa izgrađena 2 zdenca OTZ-1 preporučene izdašnosti Q_{ex} 8 l/s i OTZ-2 Q_{ex} 18 l/s, pa ukupna izdašnost crpilišta Fatovi na sadašnjem stupnju razvitka iznosi 26 l/s. Postoji stalni nadzor u pogledu kvalitete vode.

Stanovnici ostalih naselja vodom se opskrbljuju i iz kopanih, rjeđe bušenih, bunara kojima je zahvaćen prvi vodonosni horizont gdje je voda podložna onečišćenju s površine.

Obzirom na neriješenu odvodnju otpadnih i sanitarnih voda te upotrebu umjetnih preparata u poljoprivrednoj proizvodnji, ovakva voda je podložna površinskom onečišćenju.

b2) Odvodnja

Na području općine Čačinci niti jedno naselje nema riješen odvodni sustav. Postoji projektna dokumentacija kanalizacijskog sustava Čačinci (sanitarna i fekalna kanalizacija) i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda naselja Čačinci.

Ostala naselja nemaju niti dokumentaciju kojom bi se mogla riješiti odvodnja. Dakako da je time standard življenja u svim naseljima daleko manji.

U većini naselja, sela i zaselaka fekalne otpadne vode rješavaju se septičkim taložnicama, dok se oborinske vode odvede uglavnom otvorenim kanalima ili cestovnim jarcima u najbliže vodotoke. Najveći broj septičkih jama je procjedno, bez dna, pa se otpadna voda direktno infiltrira u podzemlje i u vodonosne slojeve.

U izradi je Studija zaštite voda Virovitičko-podravske županije, kojom će biti riješena odvodnja otpadnih voda i za općinu Čačinci.

c) Elektroopskrba

Elektroenergetska mreža sadržava objekte na prijenosnim i distribucijskim naponskim razinama. Elektroenergetska mreža za prijenos električne energije sadržava samo objekte na 110 kV naponskoj razini.

Distribucijska mreža obuhvaća sve distribucijske naponske razine i pokriva područje Općine.

Cjelokupni razvitak uz povećanje potrošnje električne energije u kućanstvima uvjetovat će i dogradnju distribucijske mreže na svim naponskim razinama. Stoga se na 35 kV naponskoj razini planira poboljšati opskrba naselja izgradnjom 35/0,4 kV trafostanica, a snagu postojećih 35/10 kV trafostanica povećavati prema nastalim potrebama.

d) Plinoopskrba

Za naselja Bukvik, Čačinci, Humljani, Krajna, Pušina i Slatinski Drenovac postoje izvedbeni projekti razvodne plinske mreže izrađeni po CONING d.d. Varaždin. Priključenje će se izvesti na postojeći plinovod u naselju Čačinci, odnosno kao sekundarna plinska mreža.

Plinski sustav vezan na MRS Čačinci srednjetačan je i izgrađen samo u naselju Čačinci, ukupne dužine 23 km.

Na temelju Studije opskrbe zemnim plinom Virovitičko-podravske županije na ovom distributivnom području postoji jedna MRS-e, koja je u funkciji i ne predviđa se izgradnja novih.

Plinski sustav je srednjetačan.

e) Postupanje s otpadom

Na području Općine sanirana su sva divlja odlagališta otpada. Otpad se organizirano prikuplja i odvozi preko komunalne tvrtke «Papuk d.o.o.» Orahovica na odlagalište «Tuk» koje ima svu zakonski propisanu dokumentaciju. O odlagalištu se skrbi navedena komunalna tvrtka.

Na području Općine još se ne vrši odvajanje (selekcija) otpada, nego se sve odvozi na postojeće odlagalište «Tuk».

f) Zaštićena graditeljska i prirodna baština

f1) Graditeljska baština

Prema podacima Državne uprave za zaštitu kulturne i prirodne baštine - Konzervatorski odjel Požega za područje općine Čačinci treba istaknuti da je opća slika graditeljskog fonda u cjelini, pa tako i spomeničkog naslijeđa posebno, vrlo skromna. Sva naselja Općine, osim samih Čačinaca, te Bukvika, Humljana i Paušinaca, vrlo su mala sela s manje od 100 stanovnika. Stvarna demografska situacija na terenu još je i lošija, jer su neka sela posve ili gotovo posve napuštena, što osobito vrijedi za brdska naselja smještena južno od Podravske magistrala na obroncima Papuka, u prvom redu Krasković, Prekoračani i Vojlovica.. Za njih se teško može reći da su uopće naselja, budući da su posve obrasla šumom i da je uz šumski put razbacano tek nekoliko kuća obnovljenih nakon domovinskog rata. Loša demografska situacija i u svim drugim naseljima sa izraženom tendencijom pada broja stanovnika i njegove nepovoljne dobne strukture dovest će više sela do skorog gašenja. Uz opće siromaštvo stanovništva to čini upitnim bilo kakvo sustavno planiranje za sva naselja, osim samog općinskog središta, smještenog uz važnu cestovnu i željezničku komunikaciju koje ima perspektivu.

Na temelju ovakvog općeg stanja i sustav mjera zaštite treba ograničiti samo na nekoliko osnovnih točaka koje se ističu u prostoru. Za većinu naselja primjerenije je govoriti o potrebi elementarnog komunalnog uređenja i osnovnog infrastrukturnog opremanja, negoli o sustavu mjera zaštite kulturnih dobara.

Na području općine Čačinci svojim se spomeničkim vrijednostima izdvajaju tri kulturna dobra.

Slika 11. Jankovac – kulturno-povijesni krajolik

Od osobite je važnosti *kulturno-povijesni krajolik Jankovac* koji je u postupku donošenja rješenja o preventivnoj zaštiti. Na Jankovac se uobičajeno gleda kao na prirodno kulturno dobro, ali je ovaj lokalitet po više elemenata i vrijedna kulturno-povijesna baština.

Slika 12. Čačinci - Župna crkva Presvetog Trojstva

Slika 13. Slatinski Drenovac - Pravoslavna crkva Svetog Georgija

Župna crkva u Čačincima i pravoslavna crkva u Slatinskom Drenovcu za sada se ne štite temeljem odredaba Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, dok konzervatorska služba ne prikupi dokumentaciju i izvrši potrebne valorizacije ovih spomenika.

Do sada na području općine Čačinci nema registriranih arheoloških lokaliteta, što svakako ne odgovara stvarnom stanju na terenu. Stoga o budućim arheološkim nalazima prilikom

građevinskih ili poljoprivrednih radova treba obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel u Požegi ili najbližu muzejsku ustanovu. Prije izvođenja većih infrastrukturnih radova, obavezno je potrebno prethodno provesti arheološki pregled, a zatim i zaštitno arheološko istraživanje.

f2) Prirodna baština

Uvidom u Upisnik zaštićenih dijelova prirode na području Općine nalaze se registrirane slijedeće kategorije:

- Park prirode Papuk-dio parka obuhvaća južnu stranu Općine
- Park šuma Jankovac, koja je u sklopu Parka prirode Papuk kao posebna kategorija

Park prirode Papuk izdiže se iz ravničarskog dijela panonske nizine, a njegove izuzetne reljefne karakteristike svjedoče o burnoj geološkoj prošlosti. Ta raznolikost geoloških pojava u starosnom rasponu od 3 milijuna godina, očuvana flora i vegetacija i staništa velikog broja životinjskih vrsta predstavljaju neizmjereno bogatstvo, kako za nas, tako i za buduće naraštaje.

Park šuma Jankovac smještena je unutar Parka prirode, jedna je od najljepših gorskih dolina, okružena stoljetnom bukovom šumom, a ljepotu joj upotpunjava veličanstveni slap koji se obrušava niz litice.

U kategoriji evidentiranih zaštićenih dijelova prirode je - značajni krajobraz

- skupina stabala starih borova uz raskrižje ceste Đuričić-Drenovac

Slika 14. Park šuma Jankovac - slap

f3) Biljne i životinjske zajednice

Biljne zajednice

Osnovne reljefne osobine prostora Općine odredile su i osnovne tipove vegetacijskog pokrova ovoga prostora. Dvije osnovne geomorfološke cjeline oblikovale su i dva osnovna tipa vegetacijskog pokrova: brdski i nizinski.

Nizinski dio

Ove šume su razvrstane u slijedeće biljne zajednice:

1. Šuma lužnjaka i običnog graba (Caprino betuli-quercetum roboris)
U sloju drveća dominira hrast lužnjak i obični grab, a ponegdje i klen. U sloju grmlja koji nije osobito razvijen dolazi: lijeska, svib, likovac, obična kurika, glogovi, klen. U sloju prizemnog rašća dolaze: šumska resulja, režule, crijemuš, dlakava bekica, dvolistak, jetrenka, kupina, malina, klokočica, salatika, lazarkinja, šumski drhtavi šaš, blaženak, busika zdravčica, šumarice, pjegavi kozlac.
2. Šuma lužnjaka s velikom žutilovkom (Genisto-elatae-Quercetum roboris)

Ova biljna zajednica zauzima dio gdje se voda ne zadržava preko vegetacijskog razdoblja, a srednja dubina podzemnih voda je oko 100 cm.

Sloj drveća čine *Quercus robur*, *Alnus glutinosa*, *Fraxinus angustifolia* i dr. U sloju grmlja susreću se *Genista tinctoria* var. *elata*, *Ulmus carpiniifolia*, *Crataegus oxycantha* i dr.

U sloju prizemnog rašća: *Carex brisoides*, *Deschampsia caespiniifolia*, *Carex remota*, *Carex strigosa*, *Remex sangiuneus* i dr.

3. Šuma bukve s lazarkinjom-varijanta s kitnjakom (*Asperulo-Fagetum* Pelcer var. *Quercus petraea*)

U sloju drveća dominira bukva uz mješavinu kitnjaka, gorskog javora, divlje trešnje i običnog graba. U sloju grmlja nalaze se obična kurika, velelisna kurika, obični likovac, crna bazga, kupina, kozja krv. U sloju prizemnog rašća česti su neutrofili-veprina, plućnjak, zdravčica, lazarkinja, ciklama, šumarica, salamonov pečat, volujsko oko, kopitnjak, kozlac, podbjel i cijeli niz lukovičastog bilja.

4. Šuma kitnjaka i običnog graba-varijanta s bukvom (*Querco-Carpinetum* i *Ilyricum* Horvat var. *fagus sylvatica*)

Ova biljna zajednica zauzima 75% ukupne površine šuma. U sloju drveća susreće se: kitnjak, obični grab, uz primjese cera, šumske trešnje, klena, lipe, bukve i hrasta lužnjaka. Od grmlja česti su lijeska, obična kurika, glog, svib, obični likovac, divlja ruža, kupina i dr. U sloju prizemnog rašća dolaze neutrofilne vrste: šumarica, šafran, šumska broćika, plućnjak, salamunov pečat, čestoslavica, jaglac, šumska ljubica, pasji zub i dr.

5. Šuma crne joha s drhtavim šašem (*Carici brizoidis-Aluetum glutinose* Horvat)

U sloju drveća dolazi joha i hrast lužnjak, vrbe i topole (crna i bijela). U sloju grmlja sremza, hudika, hmelj, razni šaševi, a naročito drhtavi šaš, netik, žabljak, busika, bodljikava paprat i cijeli niz lukavičastog bilja (*visibaba*, *drijemovac*, *zvončići*, šafran itd).

6. Zajednica šumskih čistina, progala i plješina

U tim zajednicama dolaze velebilje, uskolisna vrbolika, dlakava vrbolika, bijeli i crveni golisak, malina, kupina, rosopas.

Brdski dio

85 % obrasle površine pod šumom čine bukove šume (zajednica bukve s lazarkinjom, klokočikom i bekicom), 12 % hrastove šume (zajednice s hrastom kitnjakom i običnim grabom, bekicom i šašem) i 3 % ostale. Dio površine zauzimaju šume kitnjaka s grabom (varijanta s bukvom), a najveći dio površine čine šume bukve različitih varijanti. Šume bukve su rasprostranjene na sjevernim stranama i dominiraju u višim predjelima, ali se po udolinama i jarugama spuštaju znatno niže u pojas kitnjak-grabovih šuma.

U nižim predjelima duž potočnih udolina na manjim površinama susreću se šume crne joha sa šašem. Na dijelu površina nalaze se kulture crnogorice.

Životinjske zajednice

Predstavnici faune ovog prostora pripadaju skupinama srednjoeuropske faune, ali i skupinama karakterističnim za južno-nizinski europski pojas, a dijelom i za južno-gorski europski pojas faune.

Među brojnim predstavnicima europske faune izdvajaju se fauna vodozemaca (zelena žaba, gatalinka, zelena i siva gubavica, običan vodenjak, pjegavi daždevnjak), gmazova (bjelouška, riđovka i u nizinskim i brdskim područjima).

Posebno je značajna i raznovrsna ornitofauna.

Od grabljivica prisutni su: orao zmijar, jastreb kokošar, kobac ptičar, škanjac mišar, od sova ušara, kukuvija i ćuk.

U nizinskim područjima rasprostranjene su trčka i fazan, dok je prepelica sve rjeđa, kao i šumska šljuka i šljuka livadarka i kokošica. Od rijetkih vrsta ptica, ovdje se mogu vidjeti lještarka i crna žuna.

Fauna sisavaca je također raznovrsna (rovke, jež, razne vrste šišmiša, tekunice, hrčak, lasica, jazavac, kuna bjelica, puh, tvor, vjeverica, obični jež). U šumama, u planinskim predjelima, obitava kuna zlatica, a na cijelom području rasprostranjena je visoka i niska divljač (srna, jelen, divlja svinja, lisica i zec).

1.1.2.5. Društvena infrastruktura

a) Obrazovanje

Odgoj i školstvo na području Općine provodi se u predškolskim ustanovama, osnovnim i područnim školama.

a1) Osnovno školstvo

Na području općine Čačinci nalazi se jedna osnovna škola, OŠ A. G. Matoša u naselju Čačinci, u sklopu koje djeluje i predškolska ustanova i područna škola u naselju Humljani.

Slika 15. Čačinci - Osnovna škola A.G.Matoša

Tablica 32. Osnovne i područne škole na području općine Čačinci, šk.god. 2005/06.

Red. broj	Osnovna škola I-VIII razreda	Područna škola I-IV razreda	Broj učenika	Broj raz. odjela	Broj učiona	Broj učitelja
1.	Čačinci		273	16	14	23(+1 stručni suradnik)
2.		Humljani	12	1(4)	1	1
Ukupno Općina			285	17	15	24+1

Izvor podataka: Virovitičko-podravska županija - Upravni odjel za društvene djelatnosti

a2) Predškolska dob

Društvena briga o djeci predškolske dobi ostvaruje se u predškolskoj ustanovi smještenoj u Čačincima. Ustanova ima 2 odgajatelja i brine se za 30-tak djece.

b) Zdravstvo i socijalna skrb

b1) Zdravstvo

Tablica 33. Podaci o zdravstvenim objektima i objektima socijalne skrbi

R.b.	Općina	Naselje	Vrsta objekta	Broj ležaja	Broj liječnika	Broj stom.	Broj ljekarni	Grav. područ.
------	--------	---------	---------------	-------------	----------------	------------	---------------	---------------

1.	Čačinci	Čačinci	Ambulanta	0	1	1	1	Općina Čačinci
----	---------	---------	-----------	---	---	---	---	----------------

Izvor podataka: Ured državne uprave Virovitičko-podravske županije, Služba za društvene djelatnosti,
Odsjek za zdravstvo i socijalnu skrb

b2) Socijalna skrb

Na području Općine nema ustanova za socijalnu skrb.

c) Uprava i administracija

Općina Čačinci ima svoje vijeće, poglavarstvo i upravna tijela koja obavljaju poslove lokalne samouprave na općinskoj razini, a smještena su u sjedištu Općine.

Slika 16. Čačinci - sjedište Općine

d) Kultura

Na području Općine djeluje KUD Čačinci.

e) Šport i rekreacija

Na području Općine djeluju slijedeća sportsko-rekreacijska društva:

1. Nogometni klub «Mladost» Čačinci
2. Košarkaški klub «Mladost» Čačinci
3. Boćarski klub «Paklenica» Bukvik
4. Lovačka udruga «Fazan» Čačinci
5. Lovačka udruga «Jelen» Jankovac

6. Športsko-ribolovna udruga «Klen» Čačinci

Na području Općine nalazi se jedno nogometno igralište na adresi F. Jusupa 1a, Čačinci, jedno košarkaško igralište Trg kardinala F. Kuharića 3, Čačinci i dva manja ribnjaka koja koristi športsko-ribolovna udruga «Klen» Čačinci.

Slika 17. Čačinci - nogometno igralište "Čačinci"

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

1.1.3.1. Obveze iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske

U Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske ističu se elementi koji su važni za sustavnost i cjelovitost Republike Hrvatske i oni se ne mogu mijenjati, nego ih je potrebno ugrađivati u planove i programe prostornog razvoja na nižim razinama.

U skladu s tim polazištima u općini Čačinci posebnu pažnju treba posvetiti:

1. Demografskoj i razvojnoj politici

Potreba provođenja aktivne populacijske politike uvjetovana je dosadašnjom depopulacijom, a potrebno ju je provoditi stimuliranjem prirodnog priraštaja, pozitivnom migracijskom politikom, pozitivnom strukturnom promjenom stanovništva i dr.

2. Razvitku ruralnog prostora

U području općine Čačinci ističe se ruralni prostor s raznolikim i specifičnim naseljima. Dio naselja gubi nekadašnja prevladavajuća ruralna obilježja i postepeno se urbanizira uz poprimanje prijelaznih obilježja. Postoje naselja i područja s još uvijek prevladavajućim ili pravim ruralnim obilježjima, koje treba sačuvati u izvornom obliku.

3. Održivom razvoju i zaštiti okoliša

Naselje Čačinci razvilo se kao poljoprivredno, a zatim i kao gospodarsko te političko središte. Glavni potencijal gospodarskog razvoja Općine predstavljat će i dalje poljoprivreda i šumarstvo, uz razvoj malog obrtništva i gospodarstva, tako da treba pažnju posvetiti zaštiti tla, zbrinjavanju otpada, zaštiti voda i drugih prirodnih resursa.

1.1.3.2. Obveze iz Prostornog plana Županije

Globalni prioriteti predviđeni Prostornim planom Županije odnose se na:

- poboljšanje učinkovitosti korištenja već angažiranog prostora
- iskorištenje raspoloživih i nedovoljno afirmiranih potencijala na lokacijama i kapacitetima koji mogu bez većih ulaganja dati brze, kvalitetne i višeznačne učinke
- stvaranje kvalitativnih pretpostavki za poboljšanje uvjeta života posebno u depopulacijskim područjima (pokretanje i unapređenje gospodarstva uz ostvarivanje bolje prometne povezanosti)
- saniranje kritičnih mjesta ugroženog okoliša
- otklanjanje nedostataka i poboljšavanje postojećih infrastrukturnih sustava

1.1.3.3. Ocjena postojećih prostornih planova

Za prostor općine Čačinci, do donošenja Prostornog plana uređenja općine Čačinci, važeći dokument prostornog uređenja je Prostorni plan (bivše) općine Orahovica.

Postojeći prostorni planovi utvrdili su razvojne mogućnosti i komparativne prednosti prirodnih resursa, najpovoljnije prometno povezivanje, razmještaj privrednih i neprivrednih aktivnosti, mrežu naselja i modalitete zaštite prostora.

Osnovni koncept prostornog razvoja zasnivao se na ubrzanom privrednom rastu i promjeni gospodarske strukture u pravcu jačanja poljodjelske proizvodnje.

Postojeća prostorno-planska dokumentacija u današnjim uvjetima nije u mogućnosti optimalno odgovoriti na sve zahtjeve racionalnog gospodarenja prostorom, kao i sve naglašeniju i strožu potrebu zaštite prostora.

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Na temelju analize dosadašnjeg prostornog razvoja utvrđeni su najizraženiji problemi vezani uz stanje prostora i okoliša, ograničenja prostornog razvitka i mogućnosti koje postoje za daljnji razvitak.

Demografska slika Općine nastala je međusobnim djelovanjem demografskih kretanja i društvenih zbivanja kroz desetljeća, no posljednjih trideset godina je presudno za stanje danas.

U razdoblju 1981-2001. godine ukupno stanovništvo se smanjilo za 1666 stanovnika ili 33,49%. Smanjenje broja stanovnika posljedica je intenzivne deagrarizacije šezdesetih godina,

ekonomske emigracije sedamdesetih godina i migracija deruraliziranog stanovništva prema urbanim središtima i domovinski rat.

Demografski procesi odvijaju se sporo, neka naselja će se potpuno ugasiti, a samo u nekoliko naselja predviđa se demografski uspon.

U Općini postoji tradicionalna vezanost za zemlju, ali ekonomska ovisnost o njoj slabi i poljoprivreda postaje dopunski izvor prihoda. Daljnjom deagrarizacijom i napuštanjem poljoprivrede prosječna veličina domaćinstva se smanjuje.

Osnovna orijentacija u **gospodarskom razvoju** je tržišno gospodarstvo.

Određena neravnoteža u prostornom razvoju očituje se u **urbaniziranju prostora i formiranju građevinskih područja**. Građevinska područja zauzimaju sve veće površine, što ukazuje na pojavu neprestanog smanjivanja poljoprivrednog zemljišta i njegovo pretvaranje u građevinsko. Problemi neracionalnog korištenja prostora koji proizlaze iz dosadašnjeg razvoja naselja izraženi su i u neplanskoj izgradnji koja se odvija linearno uz postojeće cestovne komunikacije što izaziva probleme u funkcionalnoj organizaciji naselja.

Iz relativno povoljne situacije stanja okoliša, gdje prevladavaju očuvane prirodne vrijednosti, izdvajaju se slijedeći segmenti koji traže odgovarajuću pažnju:

- zaštita voda i tla
- reguliranje eksploatacije prirodnih resursa
- provođenje mjera zaštite prirodne i graditeljske baštine